

Utredning om möjligheterna för ungdomar som skrivs ut från aktivitetsersättningen att få lönebidragsanställningar

Förslag till beslut

1. Möjligheter för lönebidragsanställningar till denna målgrupp undersöks inom ramen för det pågående utredningsuppdraget om heltidsaktivering.
2. Återrapportering sker i februari 2020.

Ärende

Vid nämndsammanträdet 2019-09-24 gav arbetsmarknadsnämnden i uppdrag till tjänstepersoner att utreda möjligheterna för ungdomar som skrivs ut från aktivitetsersättningen att få lönebidragsanställningar via kommunen.

Lönebidragsanställning är ett anställningsstöd hos Arbetsförmedlingen (AF). Arbetsgivarna kan söka lönebidrag när de anställer en person med nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning.

Sedan slutet av 2018 har fler ungdomar (mellan 19 till 29 år) med funktionsnedsättningar fått avslag på aktivitetsersättning av Försäkringskassan, på grund av en mer begränsad tolkning av gällande lagstiftning. Som en följd av detta har en ny målgrupp bestående av unga personer med långvariga funktionsnedsättningar behövt ansöka om ekonomiskt bistånd för att klara sin försörjning.

Verksamhetens bedömning är att målgruppens förutsättningar behöver undersökas mer innan verksamheten kan avgöra om målgruppen kan vara föremål för ett snabbspår till självförsörjning genom lönebidragsanställningar där kommunen står som arbetsgivare. För att få uppgifter på gruppnivå om dessa ungdomars samlade utmaningar och varierande nivåer på arbetsförmåga inom gruppen behövs en fördjupad kartläggning av målgruppen. Möjligheter för lönebidragsanställningar till denna målgrupp bör undersökas inom ramen för det pågående utredningsuppdraget om heltidsaktivering.

Beslutsunderlag:

Lönebidragsanställningar till ungdomar som har fått avslag på aktivitetsersättning (okt-19).docx

Bakgrund

Vid nämndsammanträdet 2019-09-24 gav arbetsmarknadsnämnden i uppdrag till tjänstepersoner att utreda möjligheterna för ungdomar som skrivs ut från aktivitetsersättningen att få lönebidragsanställningar där kommunen står som arbetsgivare.

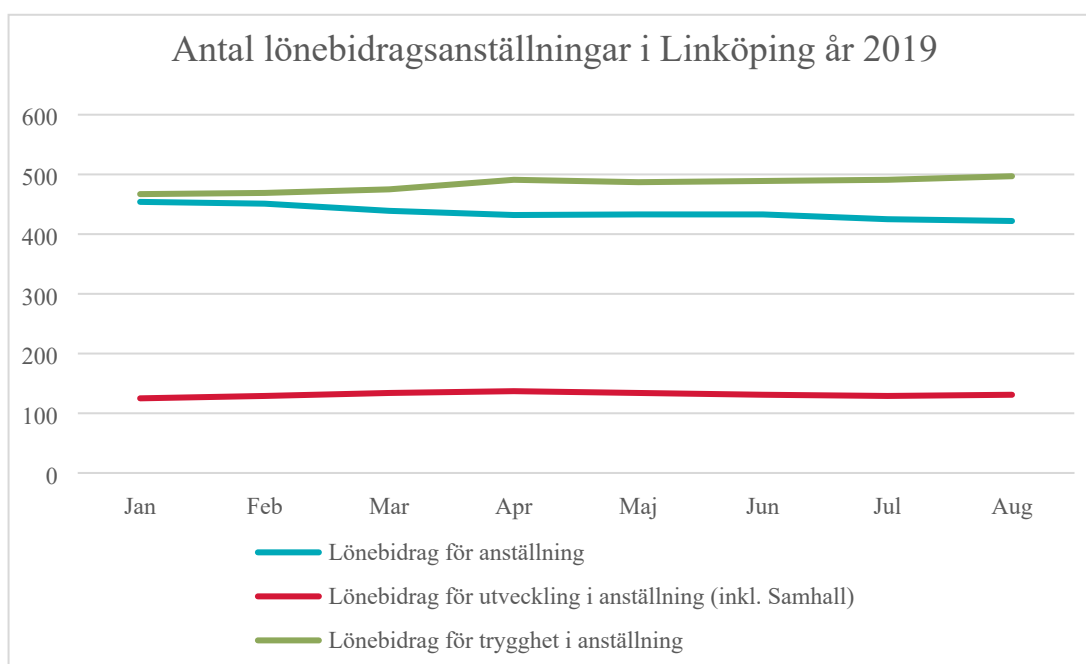
Om lönebidrag

Lönebidragsanställning är ett anställningsstöd hos Arbetsförmedlingen (AF). Arbetsgivarna kan söka lönebidrag när de anställer en person med nedsatt arbetsförmåga på grund av funktionsnedsättning (t.ex. en begränsad rörelseförmåga eller psykisk ohälsa). Då bekostar AF en del av lönen under en period. Lönebidraget är till för att kompensera för anpassningar som kan behövas på arbetsplatsen. Nivån på bidraget beror på vilken anpassning och stöd personen behöver.

För att den enskilde ska få en lönebidragsanställning krävs att hen är inskriven på AF och har en så kallad funktionsnedsättningskod hos AF – dvs. att den enskilde är arbetssökande med nedsatt arbetsförmåga. Dessutom behöver vissa övriga krav vara uppfyllda. Det är AF som utreder om den enskilde har möjlighet till lönebidrag. Varaktigheten på anställningsstödet varierar, beroende på form av lönebidrag (se nedan).

Det finns tre former av lönebidrag:

- **Lönebidrag för utveckling i anställning.** Bidrag för att en person ska pröva på ett yrke eller kunna gå en utbildning. Kan fås i upp till 2 år.
- **Lönebidrag för anställning.** Bidrag för att anpassa arbete och arbetsplats för en anställd. Kan fås i upp till 8 år.
- **Lönebidrag för trygghet i anställning.** Långvarigt stöd för att en anställd ska kunna behålla sitt jobb. Det första beslutet omfattar högst ett år. Om den anställda har fortsatt behov av anpassning kan beslutet förlängas.

Källa: Arbetsförmedlingens arbetsmarknadsdata

Jämförelse har gjorts mellan Linköping och de övriga kommunerna i Resultatnätverket R9 (som har i uppdrag att ta fram mått som kan användas för att följa och jämföra utvecklingen i nio ungefär lika stora kommuner ur ett kommunledningsperspektiv):

- Av de 3 olika former av lönebidrag som finns har Västerås och Örebro ett högre antal inom formen *lönebidrag för anställning*
- Linköping, Jönköping och Uppsala befinner sig på samma nivå gällande antal anställningar inom de 3 olika former av lönebidrag
- Norrköping, Eskilstuna och Gävle har ett lägre antal anställningar inom formerna *lönebidrag för anställningar* och *lönebidrag för utveckling av anställning*, men ett högre antal anställningar inom formen *lönebidrag för trygghet i anställning*
- Södertälje har lägre antal anställningar inom samtliga former av lönebidrag

Om målgruppen som har skrivits ut från aktivitetsersättning och är aktuella på AFI

Sedan slutet av 2018 har fler ungdomar (mellan 19 till 29 år) med funktionsnedsättningar fått avslag på aktivitetsersättning av Försäkringskassan, på grund av en mer begränsad tolkning av gällande lagstiftning. Som en följd av detta har en ny målgrupp bestående av unga personer med långvariga funktionsnedsättningar behövt ansöka om ekonomiskt bistånd för att klara sin försörjning.

September 2019 finns det cirka 40 pågående ärenden som är aktuella på Avdelningen för försörjningsinsatser (AFI) med anledning av avslag på aktivitetsersättning. Ungdomarna har olika former av neuropsykiatriska diagnoser (ADHD, Aspergers syndrom, autism, Tourettes syndrom) och flera har kontakt med personliga ombud som företräder dem vid myndighetskontakt.

I majoriteten av ärendena är planeringen mot självförsörjning att ungdomarna ska överklaga avslagsbesluten om aktivitetsersättning hos Försäkringskassan. I augusti 2019 fick Försäkringskassan i uppdrag av Regeringen att förbättra stödet till unga som får avslag på sin ansökan om aktivitetsersättning. Samverkansformer med Arbetsförmedlingen, kommuner samt hälso- och sjukvården ska utvecklas och fördjupas. Regeringen har även gett Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) i uppdrag att analysera orsakerna till variationen i nybeviljande och avslag av aktivitetsersättning sedan det nuvarande regelverket infördes.

Enligt AF kommer det inte att byggas en omfattande särlösning eller åtskillnad för målgruppen personer med funktionsnedsättning. Målgruppen ska komma i kontakt med AF på samma sätt som alla andra, dvs. genom så kallad service på distans, vilket ställer stora krav på målgruppen i samband med nyregistrering på AF.

Verksamhetens bedömning är att målgruppens förutsättningar behöver undersökas mer innan verksamheten kan avgöra om målgruppen kan vara föremål för ett snabbspår till självförsörjning genom lönebidragsanställningar där kommunen står som arbetsgivare. För att få uppgifter på gruppnivå om dessa ungdomars samlade utmaningar och varierande nivåer på arbetsförmåga inom gruppen behövs en fördjupad kartläggning av målgruppen. Möjligheter för lönebidragsanställningar till denna målgrupp bör undersökas inom ramen för det pågående utredningsuppdraget om heltidsaktivering.

Ekonomiska konsekvenser

AF bekostar endast en del av lönen under perioden för anställningsstödet. Arbetsgivaren kan få lönebidrag för den del av lönekostnaden som inte är högre än en bruttolön på 19 100 kr/månad för heltid. Arbetsgivaren, i det här fallet Linköpings kommun, skulle därmed stå för resten av kostnaden.

Kommunala mål

Ärendet relaterar till och bidrar till att förverkliga det kommunövergripande målet om *Stark gemenskap och människor i arbete*.

Ärendet relaterar även till och bidrar till att förverkliga arbetsmarknadsnämndens mål om att *fler ska övergå från sysselsättning till egen försörjning, alla ska ha fått redskap för att försörja sig själva* samt att *antal hushåll med försörjningsstöd ska minska*.

Jämställdhet

Ärendet bedöms ha en positiv påverkan för biståndsbehövande oavsett könstillhörighet. Jämställdhetsanalys kommer att genomföras inom utredningsuppdraget om heltidsaktivering för biståndsbehövande.

Samråd

Samråd har skett med Arbetsförmedlingen, som har informerat att målgruppen ska komma i kontakt med AF på samma sätt som alla andra, dvs. genom så kallad service på distans.

Uppföljning och utvärdering

Om möjligheter för lönebidragsanställningar till denna målgrupp ska undersökas inom ramen för det pågående utredningsuppdraget om heltidsaktivering sker återrapportering i februari 2020.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Utbildningskontoret

Tor Andersson

Beslutet skickas till:
Marie Asmarsson & Elin Thörnqvist
Arbetsmarknadscentrum